

רב"יט סקגון טוביה
3394197

בן יוסףינה ויצחק
נולד ב- ט"ו ניסן תשכ"א 1.4.1961
התגייס לצה"ל ביולי 1980
שרת בגדוד "הבוקעים הראשון" (51)
נפל ב- י"ט סיון תשמ"ב 10.6.1982
בעת מילוי תפקידו.

סקג'ו, טובייה

בן יוסףינה ויצחק, נולד ביום ט"ו בניסן תשכ"א (1.4.1961) ברומניה. בגיל 10 חודשים, בפברואר 1962, עלה ארצה עם הוריו. המשפחה השתקעה בחיפה וטובייה התחיל ללימוד בבית-הספר הייסודי "תל-חיי". בסיוםו את לימודיו הייסודיים המשיך ללימוד שלוש שנים בבית-הספר העירוני ג'. משם עבר לבית-הספר המקצועית "שוב" בקרית-ספרינצק ולמד במגמת השמלאות. שנה נוספת למד בבית-הספר "מישלב", במגמה הומנית.

ביוולי 1980 התגייס לצה"ל. לטובייה היו בעיות בריאות עקב דלקת פרקים כרונית, אך הוא התעקש לשרת בחיל קרבי. אחרי מאמצים הצליח להתקבל כחובש קרבי בחטיבת גולני. הוא עבר אימוני טירונות כלליים, נשלח לקורס חובשים, ובפברואר 1982 הועלה לדרגת רב"ט. בדצמבר 1981 עבר קורס נהגי נגמ"ש.

כשפרצה מלחמת שלום הגליל שירת כחובש קרבי בחטיבת גולני. במלחמה גילתה אומץ-לב ותשיה רבה בטיפול בנפגעים, עד שביום י"ט בסיוון תשמ"ב (10.6.1982) נפגע מטיל שנורה ממסוק סורי וננהרג. בן 21 היה במוותו. טובייה הובא למנוחות בבית-הקבורות הצבאי בחיפה. השair אחיו הוריו, אח ואחות.

שר הביטחון אריאל שרון כתב עליו במכtab תנומות למשפחתו: "רב-טוראי טובייה נתן את חייו למען מולדתו. הוא נפל בג'ין. שירותו בחיל הרפואה. היה חיל מסור, חיכן, בעל תשיה. אהב לעוזר לזרות והיה אהוד על חבריו".

מפקד יחידתו כתב למשפחתו: "בנכם גילה אומץ רב ועווז רוח והציל נפשות רבות. זכרו מהווע סמל לחיל היחידה בהמשך مليוי משימות".

בדרכ אל היעד

שהיה בדרכ אל היעד

חבריו ליחידה

היום בו נפל טובייה זיל

יום חמישי, 10 ביוני — שבעת, 12 ביוני

ביום החמישי ללחימה, כאשר כוחות החטיבה התקדמו מצדון לכיוון דאמו, שמע המח"ט כי בשיטה החולש על מבואות נמל התעופה של בירות, יש כוונה להיכנס ללחימה עם כוחות סוריים ומחבלים, החולשים על עיר כבש החורף מן הכפר סיל. כפר זה, שבתו ממוקמים על רכס הגבעות האחרון לפני בירות, מירוח נקודת תצפית ואבטחה הן על כביש החורף והן על נמל התעופה. טור השירינו שהיה אמר לו התקדם על הכביש ולכתר את חלקו הדרומי של הנמל, לא יכול היה לעשות כן כל עוד יושבים הסורים והמחבלים מעלה ומושווים בקלות רבה כל kali רכב שצץ לנגד עיניהם.

המ"ט התאחד עם מפקד הכוח והציג את שירוטי החטיבה לצורך השתלטות על מעוזי האויב בסיל. הוא הציע למפקד לבקש אישור לשילובו של גולני בקרב, והאישור אכן הגיע. כפר סיל, "פקק" כפי המח"ט, היה מלא עדמות נ"ט שלשלתו על החורף, שכבר בוכת נמצאו טנקים, חיליל קומנדו סורים ומחבלים בסדר גודל של מיתחים גדודי.

לאחר שבתן את השיטה ההררי (מציר לא במעט את נוף הר הכרמל), הציע המח"ט למפקד הכוח שהחטיבה תפרק ציר תנועה חדש מאזור הכפר דחא, הממוקם ברכס אבווה יותר. דרך הציר זה יונשו הכוחות מאחור ויפתיעו את האויב בסיל. ההצעה הייתה על דעתו של עמרם, מג"ד השירון שפועל בזמוד לחטיבה, אשרה.

על כוח מגודז "ברק" הוטל לבבוש את החלק התיכון של דוחא, כפר מפואר, שעשריו בירותו בנו בו את חווילות הקץ שלהם. וכך, ביןות לבתים גדולים ומהודרים ועל רקע

ಚרות מריהבות ביופין ובריכות שחיה הקרב סאגרים. צוות אחד הצליח להיחלץ. הטנק השני התפוצץ וארבעת אנשי ציוטו נהרגו. מטוסים וארטילריה נקרוו לריבקן העיד, והלוחמים פתחו בתנועה מהירה פנימה. אש חזקה נורתה לעברים מכיוון הרכב מימיין, מגבעת הרדר. בשלב זה הגיעו אנשי גולני לקיר, שאחר כך קראו לו: "קיי המות".

הודה:

"נדב תפס מחסה מאחוריו קיר מכיוון שנראה היה שיורים מלבנים, ונורה בחזהו מכיוון מזרת, ממנו לא היה מוגן. מיד יצא כוח חילוץ לשם, ומכוון החילוץ נהרג איזק ונפצעו שלושה אנשים, ביניהם אדוֹרד החובש. לאחר קבלת סיוע ארטילרי, אשר ירד על הרכס שמורתה, הלכנו הרפה וצוות חובשים הצליחו לחלץ אותם לאחר.

לאחר החילוץ המשכנו לתפקיד במירוח, תוך סיוע של שני טנקים שנפגעו די מהר מיר שבא מגבעת הרדר.

בינתיים נשאר חלק מהכוח מאחור ייחד עם הנגמ"ש. בהתקבל פקודת תנועה הם החלו לנעו קדימה ואז נורה טיל סagger ישר מריבו הכביש לכיוון מפקד הכוח. הסagger שיפשח את כל הדופן השמאלית, لكنו איתו איזה דברים ועשה שריטה של שלושה ס"מ לאורך כל הדופן. יוסי שהיה בגמ"ש חשב שכולם נהרגו, קופץ ממנה ועשה איזוג רגלי לבדו דרך הים עד לחבר עס הכוח אחריו עשה.

לחימה הייתה קשה מאוד וכל הזמן תחת אש توפות. חברה של העננים באו לסייע לנו ופתחו גם התחלת לנחות علينا ארטילריה מרכוזת. בין הפצועים היה גם יוסי, שזה עתה חזר והצטרך מכיוון הים".

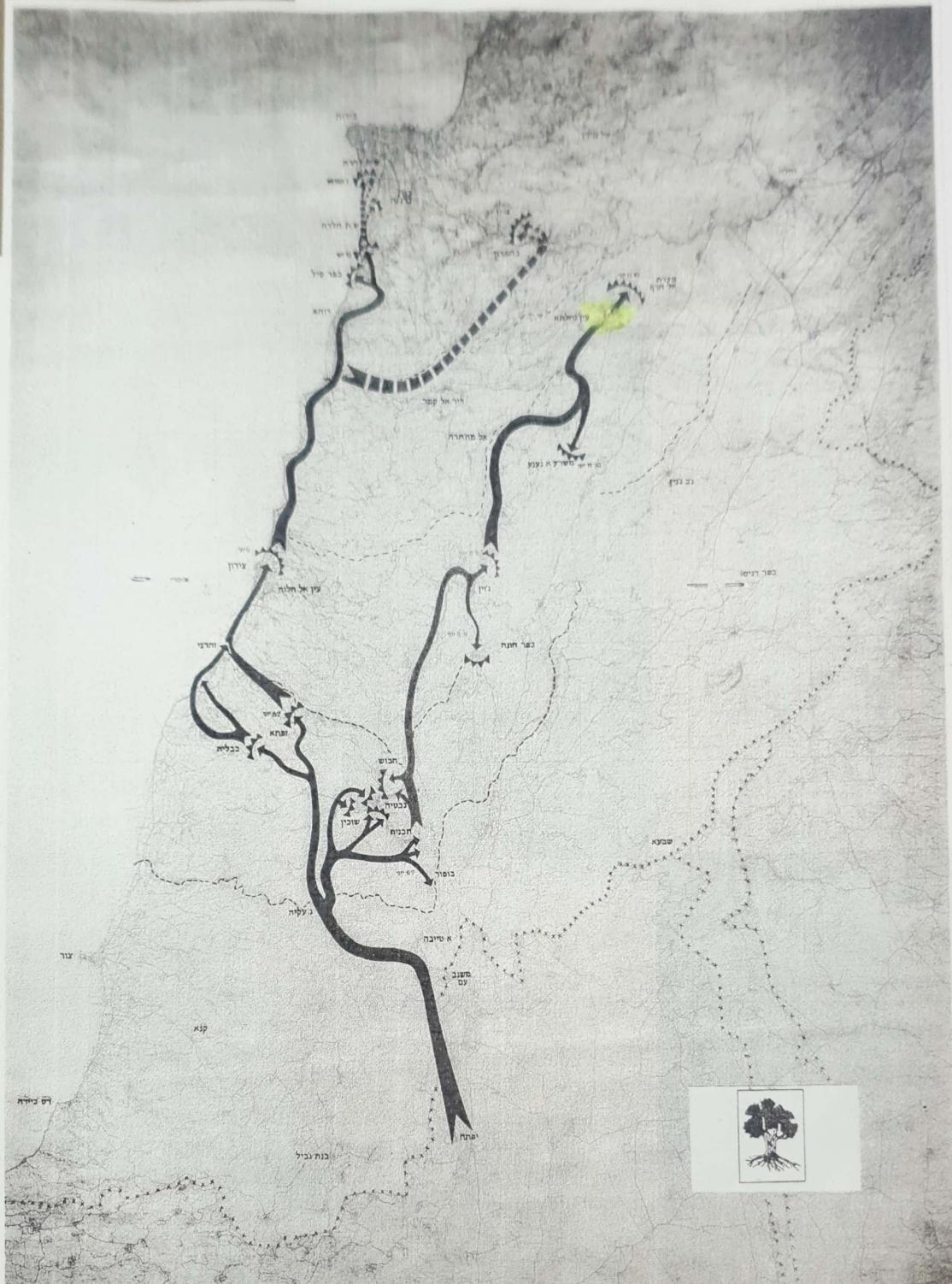
בזע:

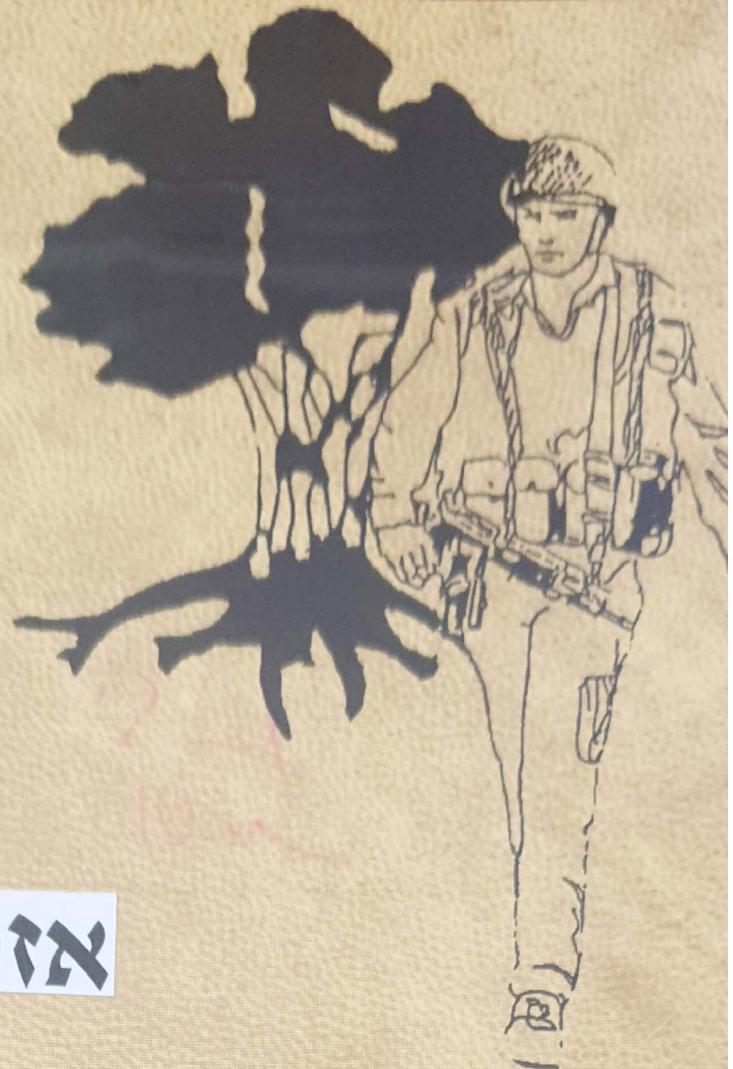
"התמקמנו בבית על הגבעה ונחנו. הסתבר, שבבית שעלה ידנו היו מים במקלהת. אמיר ואני הלכנו להתקלח ולאחר שסינוינו התישבנו על המרפסת ועשינו השוואה בין הנוף שלפנינו לבין הנוף בחיפה. בינוינו שלחנו למקלהת את דני, אבי, יERAL, יהודה ואולאי. שניים מהם גמרו כבר ואחד עמד תחת המים כשפתאותם חלף ארכ'יגי. מעל המרפסת, נכנס לבית ועשה דרכו לעבר המקלה. החבירה שם נשכחו ערומים תחת המיטות. זה היה הנסיך הראשון שלנו להתקלה, וגם الآخرו. מאז אנו נוקטים חיסכון מוחלט במים".

"שמענו בקשר שיש פצועים. הדוקטור שלאם להגיא ואמרו שכן. היינו די קרובים ורענן, הרופא, אני ועוד שניים. הענו נדב היה מת. טיפלנו בשלושת הפצועים. במרקחה אחר, שנפצענו חילילים מהנדסה, רץ אליהם הסמל שלהם, אבל הרופא החזר אותו חזרה אוירגן רתק, כאלו היה מ"פ חיר' ותיק. וזה הוא יא לטפל בהם בעצמו תחת אש. מכאן ואילך קראנו

קיי ההוא: קיר המות".

מפת מלחמת שלום הגליל

אזור נפילתו

דבר המח"ט ארוין לביא

דבר המח"ט

לוחמי גולני,
יש האומרים שבמלחמות "שלום הגליל" נtagלה חטיבת גולני ב.mitva.
מלחמות הורעפו על ראשיכם מכל עבר ובכתבות הרבות שפורסמו באמצועי
התקשורת, סופר בהרחבה על תרומתה הנכבדה של החטיבה במלחמות זו.
לי, כמפקד החטיבה, לא היו הפתעות במלחמות. אישית לא חששתי לרגע
כאשר הוטלנו לשדה המعرקה כדי לבצע ולהשלים משימות קשות. אני
מכיר את החטיבה, יותר מזה – אני מכיר אתכם וידוע מהי יכולתכם.
במרוצת שלושת השבועות בהם נלחמנו מילא אתכם אחר כל הציפיות ולא
aicbatim. את המלחמות – שאתם ראויים להן – קיבלתם כבר מושך
הבטחון, מהרמטכ"ל, מאלו הפיקוד ומפקדיהם בכירים אחרים בצה"ל.
ואלו אני, כמפקדכם, אוכל להביע את הערכתי העמוקה لكم רק במלחה
אתה: **תודה.**

חוורת זו מתארת את אשר עבר על החטיבה בתקופת המלחמה, והיא
מצרת נאותה לשפחת הלוחמים של גולני. השתדלנו לכלול בתוכה את כל
הARIOUIS, אף שבמסגרת זו קרצה הירעה מלאכיה.

עשינו את שהוטל علينا במלחמות, אך בנתיב הקרבנות הותרנו קורבנות
רבים. 46 חברים נשק נפלו במערכה לבנון. רבים רבים נפצעו, וחלקם
מאושפזים עדין בבתי-החולמים. אנו מרכיבים ראש לזכר הנופלים ומשגניהם
איחולי רפואה שלמה לפצועים.
גולני הייתה ונותרה משפחה מלודגת, אשר לעולם לא תשכח את אלה
שאיים. יהי זכרם ברוך.

אל"ם ארויו
מפקד החטיבה

מפקדי

הרמטכ"ל, רב-אלוף רפאל איתן, בשיחה עם חיילי החטיבה באחד המוצבים הקידמיים, ליד נמל התעופה של בירות: "ברצוני לשבח את לחימתכם. אתם ממשיכים מסורת מפוארת של חטיבת חיל"ר מעולה. אין חיילי חיל"ר כמוכם בעולם, והאמינו לי את החילות בעולם המערבי אני מכיר".

אלוף פיקוד הצפון, אלוף אמיר דרורי, ביסודו הפרידה של החטיבה בנמל התעופה של בירות: "אי אפשר היה להשיג את יעדיו מלחתת 'שלום הגליל' ללא הקורבות של גולני. בכל פעם שהיינו זוקקים לחילילים מעולים לביצוע משימה קשה – פנינו לחטיבה, והוא לא הכזיבת. אתם בוחלתם ראויים לקודמים. הוכחתם פעמיים נוספת כמו גולני".

מפקד החטיבה, אלוף משה ארונין, בראון ל"במחנה": "אין לי מלים לתאר את חיילי גולני. הם צעירים בגיל, אך מבוגרים ב نفس. לא עשוינו הנקודות מיוחדות למלחמה, אבל הם קיבלו אותה בצורה בוגרת וידעו לדוחק את השכל והכח על אובדן חברים בזמן הקרב ולהמשיך קדימה. הם ידעו להסתער תוך הדחקת הפהח. בשוך הקרבות הם התגלו במלוא אנושיותם כאשר ניצלו את מרבית הזמן החופשיות הקצרות לביקור חבריהם הפצועים והמשפחות השכילות. ייחודה צבאות נבחנת ב מבחן המלחמה, וב כל המבחנים בעבר וגם במהלך המלחמה זו עמדו החטיבה בצורה טובה מאוד. יוצאה מן הכלל – את זאת אני מרצה לאחרים להגיד".

סיפור של אחר המות...

לטיל בחצות לילה לאורו של ירח,
ולדעת שאין עוד.

לחזות מבעד להציג כואבת
ולדעת כיצד להכotta בחזקה מיבעד,
זרם של דמעות כואבות
לדעת להזיל דמעה בסתר,
ולסרוק בה את הכאב והפחד.
להאמין ברוגעי הבדיקות ולדעת,
שעוד יהיו רבים הם.

לעbor בשעות שבין ערבים,
ולהבית בצלבים הכהים המצייפים,
את העיר השקטה.
להיתראות עם חברים לנשק,
ולדעת פשוט לדעת שלעולם לא תהיה-
ביניהם.

לש��ע ביום של אפס מעשה
ולשוב תמיד לאחוב אותו.

מחנה
יולי - 83

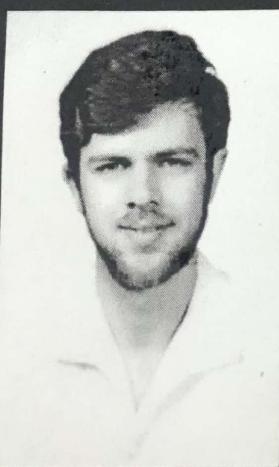
טובייה עם
חברו ניסים
גדוד "51"

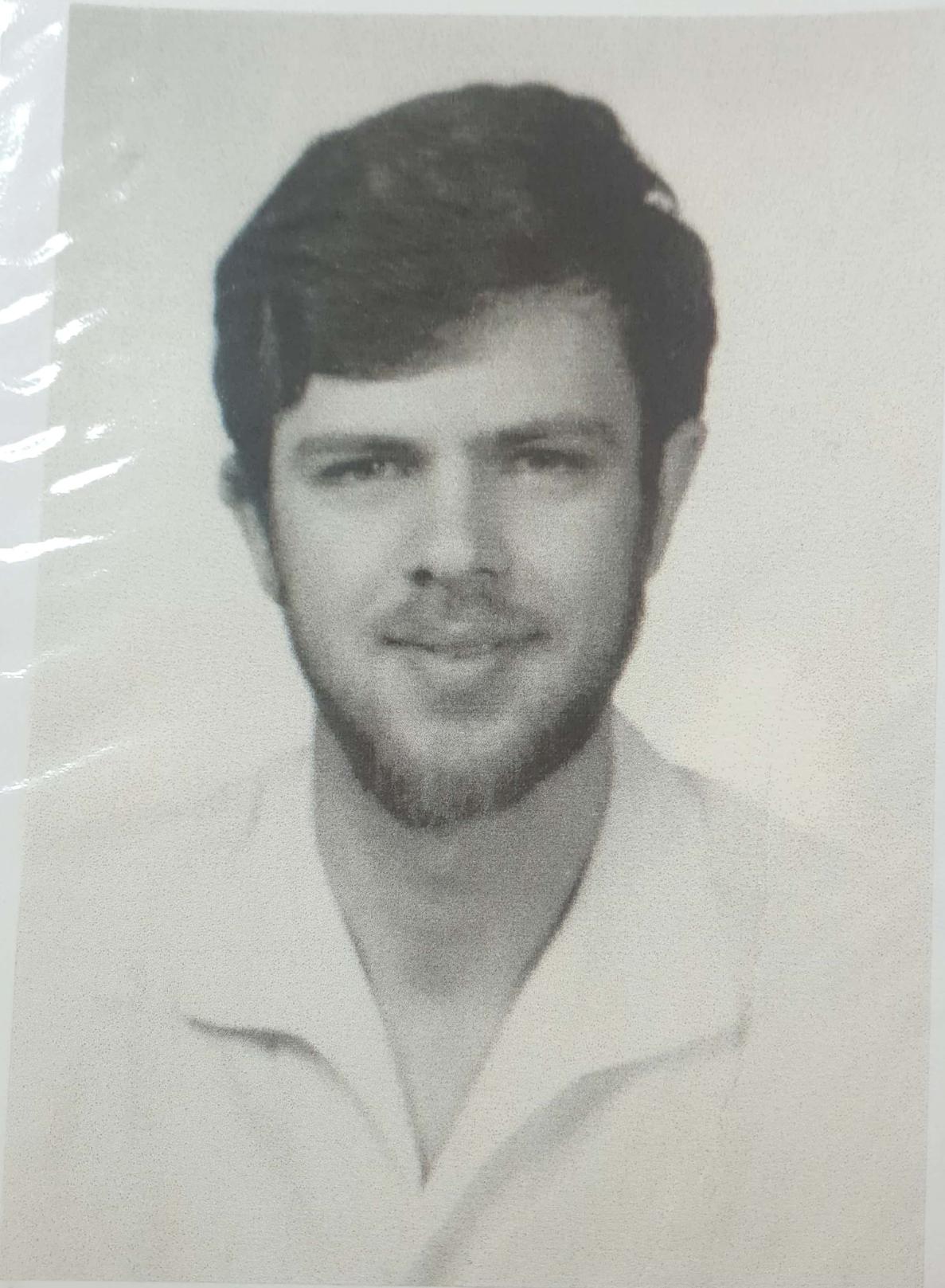
אליה שכואן לא ידעו שוב
אם לשחוט או לצעוק,
רק השתיקות צועקות עצמן
הם ישנים בלילה של כולם
הם ישנים ויהיו לעולם
בחירות הנפלא,
בצורך המקלע
בשתייה ובבכי החט.

שומ זיכרונו לא יסלח
שומ שיכחה לא תמחוק
שומ אהבה לא תגlijid עם הזמן.

"**וַיְהִי זָכָרוּ בָּרוֹךְ**"

סקג'יוו טובייה ז'יל

רקע לקרב

מבצע "שלום הגליל" (יוני – ספטמבר 1982)

בחודש תשרי' ב (ינואר 1982) נשלמו החכונות המבצעיות וחילוגיסטיות למבצע יבשתי גדול ומורכב של פיקוד הצפון, על-פי תוכנית "אורנים". גם לוחמי חטיבת גולני, מן המח"ט, אל"ם ארונין לביא, ועד אחרון הלוחמים, החלו בתכנון, בתרדרוך וב"תרגול על מודל" לקרה האפשרות כי יתקבל אישור לבצע הפעולה. לוחמו פלוגת-הסיוור ופלוגת ההנדסה התאמנו לקרה פגיעה לכיבוש מבצר ה'בופור', מעוז המחברלים.

תוכנית "אורנים", שהוערכה עלי-ידי חאלוף אמיר דרורי, אלוף פיקוד הצפון, הביאה בחשבון את הקשיים הרבים הנובעים מ一封יה המיעודה של זירת-הקרב בדרכות-לבנון ואופיו גאולוגי של האביב. השטח הבינוי בגזרה המערבית, השטח ההררי הקשה לתגעה בגזרה המרכזית, והרצן להימנע מהתקפות צבאה הסורי בגזרה המזרחית, יצרו תנאים מנכידים לחימה כוח גדול ומונעדי, בעל עצמת אש גדולה. מה עוד, שבכל איזור הלחימה המיעוד, 40 ק"מ מצפון לגבול הצפון, היו כעשרה אלפי מוחבלים, במקומות שונים ורבים, והאייזור היה מאוכלס גם על-ידי רבבות אזרחים לבנוניים.

ס'ה'ר שקד'אך ה'ג'וות ...

ה'ג'ונ'ה ק'ח'ב'ות ק'א'ה ק'או'ו. פַעֲזָה יְנִיחָה,
וְקַמְלָה בְעֵינָךְ קָוָב.

ק'תְּנוֹת וְקַמְלָה קְהִלָּה דְנִיקָה
וְקַמְלָה דְלָה קְהִכָּה בְחֹזְקָה בְיִגְעָם,

לְיִם פַעֲזָה גְּלָבוֹת דְּמַבְּהָוֹת
וְקַמְלָה קְגִילָה בְּאַלְמָה חַטָּה,

וְקַמְלָה קְגִילָה בְּאַלְמָה וְהַפְּהָגָה.

וְקַמְלָה קְגִילָה בְּאַלְמָה וְהַגְּבָהָה,
עַלְזָה יְהִי רְבָה יְהִי רְבָה.

וְקַמְלָה קְגִילָה בְּאַלְמָה קְגִילָה
וְקַמְלָה קְגִילָה יְהִי רְבָה יְהִי רְבָה,

וְקַמְלָה קְגִילָה בְּאַלְמָה.

קְגִילָה בְּאַלְמָה קְגִילָה בְּאַלְמָה קְגִילָה בְּאַלְמָה
הַלְּזָהָם.

בְּאַלְמָה קְגִילָה בְּאַלְמָה יְהִי רְבָה
בְּאַלְמָה קְגִילָה בְּאַלְמָה קְגִילָה בְּאַלְמָה
וְאַלְמָה.